

וְאֶתְחַנֵּן שבת נחמו

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 694 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 583 שנה י"ב העלון מוקדש לע"נ מו"ר הרב יעקב אדלשטיין זצ"ל י"א אב תשפ"ב

וְאֶתְחַנֵּן - תוכן ענייני הפרשה

999 תשפ"ב

- א. דברי תחינתו של משה רבינו ע"ה להיכנס לארץ (ג, כג-כט).
- ב. אזהרה על שמירת מצוות התורה, והאיסור לגרוע או להוסיף במצוות, שדבר זה גרם לכישלון בפעור (ד, א-ג).
- ג. חיזוק לעסק התורה, שבזה דבקים בה', וזוכים לחכמה נפלאה, ותתפרסם חכמת ישראל בכל העמים (ד, טו-טז).
- ד. חובת הזהירות מלהיכשל בעבודה זרה, כדי שלא יגלו לארץ העמים (ד, טז-כח).
- ה. הבטחה שה' ישמור את ישראל בגלות, ויזכו לתשובה (ד, כט-ל).
- ו. אהבת ה' לישראל, במעמד הר סיני, ביציאת מצרים, ובארץ ישראל, לכן תמיד צריך להאמין בה', ולקיים תורתו (ד, לא-מ).
- ז. משה בוחר שלוש ערי מקלט בעבר הירדן המזרחי (ד, מא).
- ח. תיאור מעמד הר סיני ועשרת הדברות (ה, א-ל).
- ט. אזהרה על שמירת המצוות (ו, א-ג).
- י. פרשה ראשונה של קריאת שמע (ו, טו-טז).
- יא. אזהרה על קיום דברי התורה, החיוב לזכור חסדי ה' לישראל, וחיוב חינוך הבנים לתורה (ו, יח-כ).
- יב. אזהרה שלא להיטמע ביושבי הארץ (ז, א-ה).
- יג. ה' אוהב את עם ישראל יותר מכל העמים ונותן שכר על המצוות בעולם הזה ובעולם הבא (ז, ו-יא).

שבעה דנחמתא

רבי דוד אבודרהם מבאר בשם המדרש, כי תיקנו לומר סדר הפטרות הנחמה בכוונה כזאת: בתחילה אומר הקב"ה לנביאים שינחמו את עמו - "נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי", ועל כך משיבה כנסת ישראל "וְיִתְאֶמַר צִיּוֹן עֲזַבְנִי ה'", פירוש - אינני מתפייסת ע"י שליחים. והנביאים משיבים להקב"ה: "עֲנֵנָה סִעֲרָה לֹא נִחַמָּה" - אינה מקבלת פיוסין שלנו, עד שהקב"ה יאמר "אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מְנַחֲמֶכֶם", "רְנֵי עֲקָרָה", "קוּמִי אוּרֵי כִי בָא אוֹרְךָ", ואז משיבה כנסת ישראל: "שׁוּשׁ אֲשִׁישׁ בְּה'", כלומר, עתה יש לי לשוב ולשמוח, "תִּגַּל נַפְשִׁי בְּאַלְקִי", כיון שהוא עצמו מלבישני בגדי ישע, ובזאת אנחם. והסמיק רבי שלום נח זצ"ל מסלונים לדברי המדרש מעשה ברבי משה מלודמיר, בנו של רבי שלמה מקרלין, שהתאבל מרה אחרי הסתלקות אביו בפרעות תקנ"ב, ולא מצא מרגוע לנפשו. בא לפני רבי ברוכ"ל ממזיבוז', אשר אמר לו: קיימא לן שלא ילקח הצדיק מעולמנו בעוד יש אפילו רק יהודי בודד הזקוק לו. אם נלקח - סימן שכבר השלים תפקידו, אבל אתה בנו, והבן לעולם זקוק לאביו, לפיכך בוודאי ינסו משמים לפייס ולנחם אותך. אך אל תקבל פיוסין אלו! ינסו לפייסך יותר ויותר, אך אל תמהר לקבל הניחומים! התאזר עוז ואל תתרצה! וזאת ללמדנו, שאם יודעים להתעקש ולא להסתפק בנחמות קטנות, אלא מתפללים, מצפים ומייחלים לנחמה השלמה בגאולה השלמה, זוכים להשיג את המבוקש - "אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מְנַחֲמֶכֶם".

בשבת זו מתחילים את שבעה שבועות של נחמה - שבעה דנחמתא. פותחת פרשה (ג, כג-כו): "וְאֶתְחַנֵּן אֶל ה' בַּעַת הַהוּא לֵאמֹר... אָעֲבָרָה נָא וְאֶרְאֶה אֶת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה... וַיֹּאמֶר ה' אֵלֵי רַב לָךְ אֵל תּוֹסֵף דַּבֵּר אֵלַי עוֹד בְּדַבַּר הַזֶּה".

כתוב במדרש (במדרש דברים רבה י"א, י) **מבואר**: שמשה רבינו ע"ה התפלל תקט"ו (=515) תפלות כמניין ואתחנן, ואם היה מתפלל עוד תפילה אחת היה נענה ונכנס לארץ, אלא שהקב"ה אמר לו "רב לך... דהיינו, אל תמשיך להתפלל בדבר הזה. ונשאלת השאלה: הרי אמרו חז"ל (יבמות ס"ד): "מפני מה עשה הקדוש ברוך הוא את האימהות עקרות משום שהקב"ה מתאוה לתפילתן של צדיקים". מדוע אם כן אמר הקב"ה למשה: "אל תוֹסֵף דַּבֵּר אֵלַי עוֹד בְּדַבַּר הַזֶּה" ומנע אותו מלהתפלל? כדי להבין זאת הנה משל שאמר הראשון לציון מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל: עני אחד הזדמן לשכונה של אנשים קמצנים, ומכיוון שהיה רעב פנה אל אחד התושבים וביקש ממנו רק בצל. לאחר שזה הביא לו ברצון, אמר לו: "וכי אפשר לאכול בצל בלי לחם"?! התושב הצדיק, בלית ברירה, נתן לו גם לחמנייה. לאחר שקיבל את הלחמנייה אמר: "מה אני אמור לעשות עם לחם ובצל? אתה רוצה לחנוק אותי?! וכי אפשר לאכול בלי לשתות"?!... בלית ברירה הביא האיש שתיה, והעני גם אכל וגם שתה...

כן הוא הנמשל: הקדוש ברוך הוא ידע מה שיכול לקרות אם משה רבינו ע"ה יתפלל, שבתחילה יבקש מעט ולבסוף יקבל הכול, ולכן כשראה שהתפילות עלו על גדותיהן אמר לו שיפסיק מלהתפלל משום שאם ימשיך להתפלל כבר ייכמרו רחמיו של הקדוש ברוך הוא ובהכרח שיסכים לתפילותיו של משה להיכנס לארץ...

מוסיף ה'לבוש יוסף: ואם תאמר, ומה בכך שייכנס משה לארץ? כבר אמר המקובל רבינו מאיר פאפריש זצ"ל שהרי אמרו חז"ל שמעשי ידיו של משה רבינו לא בטלו, והמשכן שבנה לא נחרב אלא נגנז, ואילו היה נכנס משה לארץ ישראל ובונה את בית הבחירה, כשעם ישראל היו חוטאים בהכרח שתהיה חלילה כליה על עם ישראל. כי הקב"ה לא ישפוך את חמתו על מעשי ידיו של משה רבינו, בתור כפרה על עם ישראל, לכן מנע ממשה רבינו שייכנס לארץ.

וזהו שאמר משה רבינו לבני ישראל, "וַיִּתְעַבֶּר ה' בִּי לְמַעַנְכֶם", הקדוש ברוך הוא מנע ממני להיכנס לארץ למענכם להצילכם בשעת חרי-אף...

אומר ה'מנחת אלעזר' ממונקאטש (רבי חיים אלעזר שפירא): ומכאן מוסר השכל נגד האווילים הטועים בזמנינו שלא להרבות בתפילה על הגאולה שלימה, (גם ברוב צרותינו חבלי משיח האלו), באמרם כי מה ייתן ומה יוסיף תפילתנו על התפילות בשמונה עשרה על הגאולה? והרי עדיין לא נושענו...

מכאן הראיה כי אם היה משה רבינו ע"ה מתפלל עוד תפילה אחת היה נענה, וכיון שאלינו לא נאמר (חלילה) רב לך מלהתפלל עוד, עלינו להמשיך ולהתפלל כי מי יודע כמה תפלות נצרכות לגאולה השלימה...

זהו שכתוב (ישעיה נו, ז): "כִּי בִּיתִי בֵּית תְּפִלָּה יִקְרָא... שִׁיחָה נִבְנָה מִתְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, לְכַךְ מִצְוָה רַבָּה לְהִתְפַּלֵּל וּלְשַׁפֹּךְ שִׁיחַ, כִּי בְּרֹב הַתְּפִלוֹת אוֹלֵי יִמְצְאוּ פֶעַם אֶחָד עֵת רִצּוֹן שֶׁהוּא מְסוּגֵל לְהִיעָנוֹת בְּגֹאֻלָּה שְׁלִימָה בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ..."

מת 2018

אביו יותר מכל בני המשפחה, אלא שמבין כל ילדי המשפחה הפך הילד לידידו הטוב ביותר של אביו; בילדותו, בשנות נערותו, וגם לאחר נישואיו. התמונה, שחוללה את המהפך, לא נותרה תלויה רק על קיר חדרו של הילד. היא נחקקה על לוח ליבו, לנצח נצחים...

"כִּפֹּד אֶת אֲבִיךָ וְאֶת אִמְךָ..." (ה, טז) - כיבוד

אם ואם - עד היכן?

פעם נזדמן אצל רבי חיים סולובייצ'יק זצ"ל עשיר אחד שהתפרסם ברבים כקמפן חסר תקנה. סיפר האיש לרבי חיים: יש לי אב זקן שחלה לאחרונה, ומזה כמה שנים נמצא הוא בוורשה הרחוקה. עליי לנסוע אליו כדי לבקרו, ולקיים בכך מצוות כיבוד אב, אך אף ידוע לי כי ישנה הלכה פסוקה ש'כיבוד אב משל אב', ולפי הלכה זו - איני מחויב להוציא מכיסי את דמי הנסיעה לקיום המצוה. וכיון שאיני בטוח אם אבי יחזיר לי דמי הנסיעה לוורשה, באתי לשאול את הרב כיצד לנהוג. השיב לו רבי חיים: לאמיתו של דבר, אין כל הכרח מצדך להוציא ממון כדי לנסוע לבקר את אביך הזקן, הרי אתה יכול ללכת לשם ברגל... (חומש עטרת רש"י).

מדוע עם ישראל לקה בכפליים ויתנחם בכפליים?

כתבו האברבנאל והאלשיך: "נַחְמוּ נַחְמוּ" - נחמו על בית ראשון, נחמו על בית שני. והטעם שלקתה כפליים על חטאותיה, כתב הרד"ק בשם אביו: לקו כפליים על עוונותיהם ועל עוונות אבותיהם. וזהו מה שאמר ירמיהו הנביא (איכה ה, ז): "אֲבֹתֵינוּ חָטְאוּ וְאֵינָם, וְאֶנְחֲנוּ עֲוֹנוֹתֵיהֶם סְבָלָנוּ". ובמהרש"א (יומא פ"ה: ד"ה נעשו) כתב על הפסוק "כִּי נִרְצָה עֲוֹנָה כִּי לִקְחָה מִיַּד ה' כְּפָלִים בְּכָל חַטֹּאתֶיהָ" (ישעיהו מ, ב), הטעם שכתב "לקחה" ולא "לקתה" בא לרמז כי נרצה עוונה, שע"י שעושים תשובה מאהבה - יהיה העוון מרוצה כזכויות, וע"י זה לקחה שכר מצוותיה לעתיד כפליים, כיון שהחטא עצמו נעשה זכות. ובתרגום יונתן כתב: "לקחה כפליים בכל חטאותיה" - הכוונה היא שקבלה כוס תנחומים מה', כאילו לקתה כפליים על כל חטאותיה.

מדוע מי שמבשר על הגאולה נקרא לפעמים

בלשון זכר - 'וְגִלִּי מְבַשֵּׂר' (ישעיה נב, ז), ולפעמים נקרא בלשון נקבה - "מְבַשֵּׂרַת צִיּוֹן" או "מְבַשֵּׂרַת יְרוּשָׁלַם" (שם מ, ט)? כתב רש"י (שם): אם זכו - תהא הגאולה קלה כזכר, ואם לא זכו - תהא הגאולה תש כנקבה. וכתב הרד"ק: הטעם שנקרא "מְבַשֵּׂרַת צִיּוֹן" - "מְבַשֵּׂרַת יְרוּשָׁלַם", לפי שירושלים וציון הם עיקר ארץ ישראל, לכן בדברי הנבואה נאמר כאילו הם מבשרים על הגאולה לשאר הערים.

מדוע נקרא בית המקדש בפרשתנו לבנון?

מובא במדרש שיר השירים (ו, ה): אמר רבי טביומי, מפני שמלבין עוונותיהם של ישראל כשלג, רבי שמעון בן יוחאי אומר: מפני שכל הלבבות שמחים בו, שנאמר "מְשֹׁשׁ כָּל הָאָרֶץ" (תהלים מח), ורבנן אומרים: על שם מה שנאמר (מלכים א-ט, ג): "וְהָיוּ עֵינֵי וְלִבֵּי שָׁם כָּל הַיָּמִים" - 'לבנון' מלשון 'לב' ו'עין'.

"כִּפֹּד אֶת אֲבִיךָ וְאֶת אִמְךָ..." (ה, טז) -

התמונה שחוללה מהפך - סיפור

ב'בית שלמה' כתב שיש סוברים שמצות כיבוד אב ואם אינה מצוה בין אדם לחברו, אלא היא מצוה של בין אדם למקום, ואינה רק מצוה שכלית אלא כגזירת הכתוב, שהשווה השם יתברך את כבודם לכבודו. ולשיטה זו אמר הרב, שאין לומר שגדר המצווה היא כ"פריעת חוב" גרידא, אלא חייבים לטרוח בצרכיהם אף מעבר למה שהורים מוכנים להעניק לבנם החולה. אכן רבנו ציין גם לדעת הרמב"ם שסובר שכיבוד אב ואם הווי מצווה שבין אדם לחברו.

פעם הגיעו לבית מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל אב ובנו בן העשר, ובפי האב בקשה: "בני מתנהג כלפי בחוצפה באופן חריג, הוא מתווכח עמי על כל דבר, ולפעמים חמתו גוברת בו והוא אף משליך עלי חפצים מחפצים שונים", שח האב בדמעות לשמש של הרב, "בבקשה, תכניס אותנו אל כבוד הרב. כלו כל הקיצין, איש לא יוכל לעזור לי מלבדו"... נגעו דבריו לליבו של המשמש, הוא נכנס לחדרו של הרב וביקש את רשותו. כאשר ניתנה הרשות - הוכנסו האב ובנו פנימה. הרב קירב אותם אליו וברכם בחום, ולאחר מכן ביקש לשמוע מה בפיהם.

"כבוד הרב", נשנק האב בדברו, "בני מתנהג כלפי בחוסר כבוד מוחלט. הוא מתווכח עמי על כל דבר, ואף מזלזל בי בצורה שאיני מסוגל להעלותה על דל שפתי".

דמעות עמדו בעיניו. הרב הביט בעיניו של הילד, שהתכווץ במקומו, וביקש מן האב שישאיר אותם ביחידות.

האב יצא מן החדר, ומרן פנה אל הילד ברכות אך בתקיפות: "מדוע תעשה כך לאביך? הלא זהו איסור מן התורה"... "אני לא מסתדר איתו! התריס הילד, "הוא מעצבן אותי כל הזמן", וגם בעיניו עמדו דמעות.

"ובכל זאת, זה אסור", ליטף מרן את לחיו, "גם אם אבא מעצבן אותך, עליך התאפק ולשמור על כבודו בכל מחיר". שתיקה קצרה השתררה בחדר, ולפתע נשמעה שאלתו של מרן: "אמור נא לי, בני, האם גם לידי תהיה מסוגל שלא לכבד את אביך"...

"לא" הודה הילד בבושה, ולחיו סמקו, "מהרב אני מתבייש". עיניו של הרב אורו.

התשובה הזו, ידע, תשמש קרש הצלה ליחסיהם הרעועים של האב ובנו. הוא מיהר לקרוא למשמשו, והורה לו: "לך והבא את המצלמה! ובפנותו אל הילד אמר בנועם שיח: "עתה נצטלם יחד, אני ואתה. וכשתגיע הביתה תגדיל את התמונה שלנו, ותתלה אותה בחדר שלך, בבית. כך תמיד תרגיש שאתה נמצא לידי, ויהיה לך קל לכבד את אבא, טוב"...

הילד הנרגש לא השיב. הוא רק הצליח להנהן בראשו לאות הסכמה. והנה, הגיע המשמש והמצלמה בידו. הרב התרומם מכסאו, הניח ידו על כתפו של הילד הנרגש, חיבקו בחמימות, חיך והורה למשמש להנציח את המעמד במצלמה. ואכן המשמש הקיש על כפתור המצלמה, והבזק ה"פלאש" האיר את החדר. דעתו של מרן נחה. הוא התיישב בכסאו, בירך את האב ואת בנו במילים חמות, ונפרד מהם בחמימות.

ואכן, התמונה פעלה את פעולתה באופן מדהים. התמונה פותחה בחנות צילום סמוכה, הוגדלה, והילד תלה אותה בחדרו. וראה זה פלא. מאז אותו יום לא רק שהחל לכבד את

"באנו רק ללילה אחד, וכבר מחר בשעה 10:00 בבוקר אנו אמורים להמשיך הלאה לדרכנו", השיבו בחוסר נעימות. שמע זאת בן המשפחה, וכינס את בני משפחתו: "ראו, משפחה יקרה, הרי קבוצת האברכים היקרה הגיעו רק ללילה אחד, ובאמת הם אינם אשמים שבאו לכאן, שכן זוהי טעות של בעל הצימר. אך שימו לב, הרי כבר נהננו מקודם במשך שעה ארוכה מהבריכה, וכעת, הרי תיכננו שאחר שנחזור מתפילת ערבית, נצא יחדיו לטייל בהרי צפת עד שעה מאוחרת בלילה.

אם כן, הבה ונעשה חסד עם קבוצת האברכים היקרה הזו, ונעביר על מידותינו, למרות שהצדק עימנו, וניתן להם להישאר פה ולהנות מהמקום, בלא לעשות מזה רעש והמולה לבעל הבית, ומחר בבוקר מיד אחר שילכו, שוב יעמוד כל המתחם לרשותנו בפרטיות מלאה".

הדבר היה בגדר ניסיון לא קל לבני המשפחה. הרי זו ממש חוצפה של בעל הבית שהבטיח מראש שהמקום יהיה סגור למענם, והנה הוא כעת מכניס עוד אנשים, לא כפי שסוכם.

לאחר רגעים טעונים של התלבטות, החליטו בני המשפחה כי רצון ה' הוא להוריד את הראש, ולגמול חסד עם אותם אברכים, ולכן החליטו שלא לעשות עניין גדול ולוותר לבעל הבית. הגברים מהמשפחה בקומה העליונה, היו שלמים עם ההחלטה ויצאו לתפילת ערבית בעיר צפת הסמוכה, בעוד נשותיהם וילדיהם הקטנים נשארו בחדרים להתארגן לקראת היציאה בערב להרי צפת.

והנה, לאחר כחצי שעה חוזרים הגברים מערבית ולתדהמתם הם רואים המולה ורעש מאיזור החצר והבריכה.

מסתבר שאסון גדול ונורא נמנע. מה קרה?... אחד הילדים הקטנים של המשפחה מהקומה העליונה, יצא לו בשקט מהחדר בקומה העליונה והלך לטייל לכיוון הבריכה בקומה התחתונה.

אמו היתה עסוקה בהכנות ובטיפול בשאר הילדים, והיא לא הבחינה כי בנה הקטן יצא מהחדר. הוא התקרב אל הבריכה וטבע אל קרקעיתה.

באורח נס ממש, באותו רגע יצא אחד האברכים מהקבוצה שהגיעה זה עתה למקום, על מנת לנשום אוויר באיזור הבריכה. ולהפתעתו, הוא רואה דבר גדול שוקע בעומק הבריכה. הוא מתקרב ומבחין בילד כבן שלוש שנפל זה עתה לעומק הבריכה.

מלבד היותו אברך ירא שמיים, משמש הוא כאיש 'איחוד הצלה', ועל כן, מיהר הוא לקפוץ אל תוך הבריכה, הוציא את הילד הרך והחל לערוך החיאה בילד שאיבד את ההכרה. תוך כמה שניות חזר הדופק לילד, והוא ניצל באורח נס של ממש! הגברים, בני אותה משפחה שהגיעו למקום נבהלו מהמחזה המחריד לראות את הילד כבן שלוש שוכב כמחוסר הכרה, ופרצו בבכי על הנס הגדול.

"אם היינו מתעקשים שקבוצת האברכים תסתלק מכאן, ואנו נישאר לבד במתחם כפי שסיכמו איתנו, הרי שכעת היינו מצויים בתוך אסון גדול ונורא מאין כמוהו שהיה משבית לנו את כל הנופש ואת כל החיים", אמר אותו בן משפחה שהעלה את הרעיון לוותר ולהעביר על המידות לבעל הבית ולאותם אברכים. "אם היינו שולחים אותם מכאן, הרי שגם אנו בעצמנו היינו עוזבים את המקום הלילה במצב מצער ונורא של הלוויה ל"ע"..."

אמר הרב שטיינמן זצ"ל: "נער הייתי וגם זקנתי ולא ראיתי אדם שהפסיד מוויתור והעברה על המידות למען השני".

אֲשֶׁר מִי אֵל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשֵׂיךָ וּכְגִבּוֹרֶיךָ (ג, כג) - מעלת הוויתור והשכר בצידו - סיפור מדהים לשבת

אומרת הגמרא (שבת פח): "הנעלבים ואינם עולבים. שומעים חרפתם ואינם משיבים, עושים מאהבה ושמים בייסורים - עליהם אומר הכתוב (שופטים ה, לא): "וְאֶהְיֶה כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבְרָתוֹ".

מיהו אוהבו של ה' - ? זה שיודע לוותר, זה שיכול להבליג הגם שקשה לו, זה השומע חרפתו ולא מגיב. זה אוהבו של ה', ועל אדם כזה אומר דוד המלך בתהלים (תהלים קמה, ט): "שׁוֹמֵר ה' אֶת כָּל אֲהַבָיו" - כי אם אדם מתנהג עם הסובבים בענווה ומוותר גם כשקשה לו, הקב"ה יגמול כבר לו על כך! מעשה מדהים סיפר הגה"צ ר' אלימלך בידרמן שליט"א: "היה זה בקיץ התשע"ח. משפחה של ארבעה אחים וגיסיים החליטו לצאת ולנפוש בערי הצפון בימי החופשה, על מנת להחליף כוחות, ולהגיע לחודש אלול רעננים וחדשים.

הם סגרו עם בעל צימר סמוך לעיר 'צפת' שהבטיח לשמור להם את כל המתחם, על מנת שיעמוד רק לרשותם בכל שלושת ימי הנופש. המתחם היה בנוי מקומת כניסה - שם היה צימר למשפחה גדולה בשילוב חצר ובריכה ענקית, ובקומה השניה היו ארבעה חדרים לזוגות וילדים קטנים. אותה משפחה שילמה כמה שבועות מראש לבעל הצימר, כשהם לוקחים את כל הקומה העליונה, המתאימה להם, כשבעל הצימר מתחייב להם לפרטיות מוחלטת, ובלי להכניס עוד משפחה לצימר שבקומה התחתונה.

והנה, הגיע היום. המשפחה המאושרת, הגיעה למתחם בששון ושמחה והחלה להתמקם בקומה העליונה, שם חיכו להם 4 חדרי אירוח מפנקים ומאובזרים. כל זוג סידר את הדברים בחדרו, ותוך כמה דקות, עשו הגברים את דרכם הישר לעבר הבריכה הגדולה שחיכתה להם למטה.

הם נהנו והשתובבו במשך שעה ארוכה, ולאחר מכן החלו להתארגן לצאת לתפילת ערבית.

והנה, בעודם מתארגנים לקראת התפילה, הם שומעים קולות המולה של אנשים מבוגרים מקומת הכניסה.

הציצו בני המשפחה אל קומת הבריכה, ולתדהמתם הם מגלים מחזה שעורר את זעמם עד למאוד.

מה התברר?... קבוצה של חמישה אברכים טובים ויראים, הגיעו לנפוש ללא בני משפחותיהם, בצימר הגדול למטה, והם אצו רצו לכיוון הבריכה על מנת להשתעשע ולהנות בה. ארבעת הזוגות מלמעלה קראו לבעל הבית בזעם ועברה ואמרו לו: "מה זה אמור להיות!?!... הלא סגרנו לפני כמה שבועות בצורה ברורה ומפורשת שאנו משכירים את המקום כולו רק לנו, והרי אתה הבטחת לנו בצורה מפורשת זאת, ומה קורה פה כעת!?!... כיצד הגיעו לכאן חמשת האברכים!?!...! אנו דורשים שתשלח אותם בחזרה למקומם, ותעמוד בהבטחתך לפרטיות מוחלטת", טענו בזעם.

בינתיים, הבחינו קבוצת האברכים שהגיעו עתה במאומה שנוצרה והרגישו במבוכה. אף אחד לא אמר להם שישנה כאן עוד משפחה, וכי הם לא רוצים לצער את בני המשפחה שהגיעו לכמה ימי שלוה.

ואז, ניגש אחד מבני המשפחה בקומה העליונה אל קבוצת האברכים ושאל אותם: "אמור לי בבקשה, לכמה זמן באתם לצימר הזה?..."

ה. כשהעמיד ירבעם שני עגלי הזהב בבית-אל ובדן, לא הסכימו ישראל לזנוח את בית המקדש שבירושלים. עמד ירבעם והושיב "פרדסאות", למען ישמרו על דרך ירושלים, לבל יעלו בני עשרת השבטים אל בית המקדש שבממלכת יהודה. אותם "פרדסאות" אלו ניצבו במשך כ-250 שנה, ומנעו את העלייה לרגל. בימי פֶּקַח בֶּן רְמְלִיָהוּ, מלך ישראל, עלה תַּגְלַת פְּלֶאֶסֶר מלך אשור על עשרת השבטים, וקרע מהם את ארץ הגלעד. גם עגלי ירבעם נלקחו ע"י מלך אשור, ובעקבות מפלה זו קשר הושע בן אלה על פֶּקַח בֶּן רְמְלִיָהוּ, הרגו ומלך תחתיו. כשראה הושע כי עגלי הזהב הלכו בשבי, העביר פרדסאות אלו שהושיב ירבעם על הדרך, ואמר לאיזה שירצו יעלו. יום זה ט"ו באב היה.

ו. זמן עצי כהנים - כשעלו בני הגולה מבבל בימי בית השני, לא מצאו עצים למערכה. עמדו משפחות מהעולים והתנדבו משלהם. התנו נביאים שביניהם: אפילו לשכה מלאה עצים - משפחות אותם תורמים יזכו לעדיפות בכל הדורות לנדבת עצי מערכה. וכך שנו חכמים: בט"ו באב בני זתוא בן יהודה (תענית כ"ו).

ומסביר הרמב"ם: "והיום שיגיע לבני משפחה זו להביא העצים, היו מקריבים עולות נדבה, וזהו קרבן העצים, והיה להם כיום טוב" (כלי המקדש ו' ט).

ז. יום שניתנו הרוגי ביתר לקבורה - העיר ביתר נפלה בידי הרומאים 65 שנה לאחר חורבן בית שני. הקיסר אדריאנוס כלה זעמו בשרידי הישוב היהודי בארץ, וגזירות שמד אכזריות נגזרו על היהודים. אפילו את חללי המרד שגופותיהם נשארו פזורות בשדה הקטל לא היה מוכן אדריאנוס לחון, וגזר להפקיר את גוויותיהם ולא להביאן לקבורה.

כעבור 3 שנים מת הקיסר וגזירותיו בוטלו, והיום בו ניתנו הרוגי ביתר לקבורה - ט"ו באב היה. [ע"פ זמנים ומועדים]

"אמר רבן שמעון בן גמליאל: לא היו ימים טובים לישראל כט"ו באב וכיום הכיפורים, שבהן בנות ירושלים יוצאות בכלי לבן שאולין ומחוללות בכרמים" (תענית כ"ז).

חכמינו מנו ז' אירועים חשובים שאירעו בתאריך זה:

א. ביום זה פלו מתי מדבר - אחרי אותה בכיה של חינוס, שבכו אבותינו במדבר בליל תשעה באב בשנה השניה לצאתם ממצרים, ובעוון המרגלים נגזרה עליהם שהם ובניהם לא יכנסו לארץ אלא לאחר 40 שנה, לאחר שמתו כל דור יוצאי מצרים, וכפי שמובא בחז"ל, שמדי שנה נספו למעלה מ-15,000 איש בלילי תשעה באב (שהיו נכנסים כולם בערב ט' באב לקברים שחפרו, ובבוקר היה הכרוז יוצא ואומר: יבדלו המתים מן החיים, וכל שהיה בו נפש חיה - היה יוצא, עד תום כל הדור). ובשנת הארבעים לצאתם ממצרים, שאז פסקו מלמות, ועמדו מקבריהם כולם חיים. ותמוה שחשבו שמא טעו בחשבון החודש, וחזרו לשכב בקבריהם עד ליל ט"ו, עד שראו שנתמלאה הלבנה - סימן שנשלמה הגזירה, ולכך קבעו אותו הדור יום זה ליום טוב (רש"י, בבא בתרא קכ"א).

ב. יום שהותרו שבטים לבוא זה בזה - על פי דבר ה' למשה, נצטוו דור נוחלי הארץ שלא תינשא בת יורשת נחלה (כשלא נשארו מאביה בנים זכרים) אלא לבן שבט, לבל תיסוב נחלה משבט לשבט. מצוה זו הציבה חייך בין שבטי ישראל, מאחר שבכל מקרה שבת יורשת נחלה, הוגבלו נישואיה לבן שבט אביה בלבד. אולם הגבלה זו לא נותרה לדורות; חכמי ישראל למדו ממדרש הכתובים כי דבר זה לא נאמר אלא לאותו דור בלבד, ובדורות שלאחר דור חלוקת הארץ, התירו נישואי בת יורשת נחלה גם לבן שבט אחר, שאינו משבט אביה, והכרעה זו נפלה בט"ו באב.

ג. יום שהותר שבט בנימין לבוא בקהל - לאחר מעשה התועבה של פילגש בגבעה (תענית ל:), ואסון מלחמת אחים עקובה מדם שנגרמה על ידו, הושמד כמעט כל שבט בנימין, וחרם חמור הוטל על שרידיו בשבועה, לאמור (שופטים כא, א): "איש מִמֶּנּוּ לֹא יִתֵּן בְּתוֹ לְבָנִימִן לְאִשָּׁה", בו בזמן שכל נשי שבט בנימין נספו במלחמה. אולם הספיקה שהות קצרה של התפכחות מהזעם של עידנא דריתחא (הרון אף), והעם כבר הזדעזע כי נגדע שבט מישראל, ויבכו בכי גדול על השבועה הנחפזת לבלתי תת לשארית בני בנימין מבנותיהם לנשים.

זקני העדה ישבו ומצאו מוצא כיצד להמציא נשים ל-600 שרידי שבט בנימין. בכך נמצא הפתרון לבעיה, וקיום שבט בנימין בקרב ישראל הובטח. ברם, השבועה של העדה נשארה בעינה ואיימה להשאיר חייך נצחי בין מטה בנימין לשבטי ישראל, לבל יתחנתו אלה באלה, אולם התייצבו זקני ישראל בפרץ, והתירו הדבר ע"י שקבעו שנוסח השבועה לא יחייב אלא את אותו דור בלבד, כמו שהכריזו "איש ממנו לא יתן בתו לבנימין - ממנו ולא מבנינו", ויום שהותר שבט בנימין לבוא בקהל - ט"ו באב היה.

ד. פסקו מלכרות עצים למערכה - כל קרבן שמקריבים על המזבח לה', מצוה שיהיה תמים ללא מום. כן צריכים להיות גם עצי המערכה שמבעירים על מוקד המזבח - מובחרים, וכל עץ שנמצאה בו תולעת - נפסל מעל המזבח. לכך היו כורתים את העצים לצורך המערכה לכל השנה רק מחודש ניסן ועד ט"ו באב. מכאן ואילך תשש כוח חמה, ויש בעצים לחלוחית, ומעלין עשן וגם יגדלו תולעת. ואותו יום שפסקו לכרות עצים למערכה היו שמחים, שהשלימו מצוה גדולה שכזו (רש"י בבא בתרא קכ"א).

לדעת רבנו גרשום סיבת השמחה היא, שעד כה היו טרודים בכריתת עצי המערכה, והיו מתבטלין מתלמוד תורה, על כן עשו את אותו יום בו השלימו העבודה - יום טוב, שמכאן ואילך יהיו פנויים לעסוק בתורה.

ברכת התורה רוח ברנה

"לְאֲדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמָה' מְעִנָּה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מ"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק

מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורגי בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאור אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמשון מרים בת עזיזה: כותן בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

להצלחת: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הרדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה בנימין בן צילה.

זיווג הגון: זרהבת אטו:גי'ימי שמואל בן אסתר:נעמה בת אסתר:יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחל בת זרבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן נחמאנה שליט"א
יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
עודד בן גור: גולן בן דינה
אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת חוה: מרים קרן בת רבקה
אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה
רחל בת נארה: רות בת לינה: מורית בת רחל
לימור הודיה, ושרונה בנות תרין יפה

לזרע של קיימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה
שושנה רייזל בת מינה
מיטל בת לולו
שמחה צביה בת רחל: חן בת דלילה (בן זכר)
יובל בן שלומית: אושר בת אורנה
הודיה בת ציפורה: רחל בת חיה
יעל ברכה בת אביגיל: עדי בת מוזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.1021474